



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Enarrationes Novae D. Martini Lutheri in Ionam Prophetam**

**Jonas, Justus**

**Haganoæ**

Proiecisti me in profundu[m] cordis maris, & flumina circundederunt me,  
omnes eleuationes tuæ & fluctus tui super me transieru[n]t.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-36521**

I N I O N A M

uocabulo significet. Secundum enim morientium il-  
lorum affectus & sensum loquitur. Hi enim sic affe-  
cti sunt, quasi in infernū & abyssum diuinæ iræ de-  
scendant & absorbeantur, quanquam nullum cer-  
tum locum sciant, quo ferantur, aut quo emigrent.  
Quilibet moriens suum circumfert infernum, quā-  
diu de sudat in his mortis angustijs, et in his iræ Dei  
terroribus. In eum modum Petrus citat Psalm. 15.  
de Christo. Act. 4. Non derelinques animam meam  
in inferno, & dicit, Quē Deus suscitauit solutis do-  
loribus mortis: & non obscurū est, quod Petrus ibi  
per infernū uult dolores mortis & terrores signi-  
ficare, quos Christus in cruce perpeffus est, cum ani-  
mam in manum patris offerret. At sub extremum  
diem, et post iudiciū extremum, aliter habebit cum  
inferno. Ibi enim certus locus erit infernus, ubi im-  
pij cruciabuntur in aeterna damnatione & ira te-  
nebuntur conclusi. Sed hoc nunc satis est, parum re-  
fert etiam si qui de inferno sic sentiant, ut pictores  
aut alij haecenus poenas inferni depinxerunt. Gra-  
uiores enim sunt & erunt, quā quisquā cogita-  
tione ulla assequi aut omnino describere possit.

Proiecisti me in profundū cor-  
dis maris, & flumina circundede-  
runt me, omnes eleuationes tuas  
& fluctus

**& fluctus tui super me transierunt.**

Hic nunc quasi ordine recenset quibus cogitationibus & affectibus conflictatus sit, antequam clamaret ad Dominum, cum adhuc eius fides luctaretur, & penè succumberet. Hic nunc obliuiscitur hominū qui proiecerāt eum in mare, & dicit de Deo, Tu proiecisti me (inquit) in profundum. Nam sic etiam in hora tentationis, sentit conscientia, quasi in tota creatura, & hac rerum uniuersitate omnia minima maxima nobis aduersentur, & quasi omnium rerum cōspectus nihil sit Deus, quā ira Dei, adeo ut etiam aridi & cadentis folij sybilum nobis tunc terrori sit, quemadmodum Moses Leuiti. 15. dicit. Hic uero perpende, quā mirabilis Deus sit in operibus iudicij. Nihil est uilius, nihil imbecillius, nihil abiectius quā aridum folium, quod in terra iacēs conculcatur, quod nedum uermiculi, sed & araneae arrodunt: & quod adeo uile est, ut Iob, cum maxime se uult extenuare corā Deo, arido folio se cōparet, quod à uento rapitur. Hoc tamen folio, cum uenerit hora, Deus potest uti instrumento ad incutiendum terrorem, armatis copijs, maximis & instructissimis exercitibus, & frangendam ac debilitandā, subito prosternendā omnem humanā potentiam, & omnes omnium uires adigendos in fugā, p̄ uesaciendos reges & tyrānos, qui aliās neq; minis

IN IONAM

Verbi Dei neq; pœnis terrêtur, sed tantū induratur. Num ergo egregie animosi sumus, ad minas dei oēs securi & ferrea ceruice sumus, et ad casum aridi folij, cum Deus uult, contremiscimus, & ad illius sybilū quasi horribilem tonitruī fragorem, concidimus, pauidi & dubij quo confugiamus, qui pauloante non unum cœlum, non unum Deum uidebamur expugnaturi? Quid ergo inflamur miseri, si hoc potest aridum solum, quid fluctus & tempestates maris effectura essent, de quibus hic Ionas? Quid extrema die fiet, cum Christus in maiestate uenturus est in incendio flāmæ cum angelis uirtutis suæ?

Sic etiam non dicit tantum, undæ & fluctus maris super me transierunt, sed omnes tuas undas & fluctus tuos induxisti super me: nam sic sensit in cōscientia, quasi totum mare cum omni immani illa uindandarum & fluctuum seruiret Deo, ad ulciscēdum peccatum Ionæ: quasi diceret, miser & tentatus Ionas sic pauebam, sic trepidabam, quasi omnia maria, & omnes aquæ in cœlo & terra, in me unū uolenter inundarent, quasi aliās nemo usquàm esset, qui sic ira Dei premeretur. Qui Deum cum omnibus creaturis aduersarium haberet præter me. Sic esse affectos, qui in maximis illis tentationibus cōstituti sunt, experientia citius discitur quàm exprimitur uerbis: nam hodie sæpe tentatos dicere audi-

mus,

mus, uidebar toto cœli & terræ pondere premi. Hæc nunc sunt ueri pauores, ueræq; angustia, quæ post hanc uitam erunt in omnibus impijs. Sic incipit hic in morte impiorum talis pavor & iudicium Dei, et durat in perpetuum. Hæc autem uerba propheta, sunt uerbis Psalm. 42. similia, qui etiam dicit, omnes fluctus tuos induxisti super me, et Ionas forsân hæc uerba hinc est mutuatus.

Et ego cogitabam, abiectus sum ab oculis tuis, non adiciam amplius ut uideam templum sanctum tuum.

Hic nunc conspectus pœnæ terret & percutit conscientiam, his uerbis indicat Ionas, quàm hoc uehementer momorderit, quod pœna uidebatur respondere peccato. Ipse enim fugerat à facie Domini, recusans prædicare in Ninive, hoc est peccatum, hæc est inobediëntia eius. Nunc mirabiliter in corde percussus, sentit se inuitum abijci à facie Domini in pœnam, quod pauloante fugit à facie Domini per inobediëntiam. Hic haud dubie cor Ionæ in maximo fuit pauore & angustia, dum similitudinem pœnæ sic apud se reputat: ecce tu fugisti à facie Domini, cum audire debebas, nunc satis longè abiectus & repulsus moeres à facie domini. Ibi simul acriter remordet conscientiam peccatum, & discruciat ac terret.